

Asia: VN/2588/2024

Lausuntopyyntö: Arviomuistio kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamisesta ja ostolaskutietojen julkaisemisesta

Yleistä

Ovatko arviomuistion nykytilan kuvausta koskevat osiot oikeansuuntaisia ja riittävän kattavia? Olisiko nykytilan kuvausta syytä täydentää joillain näkökulmilla tai tarpeellisilla tiedoilla?

-

Ovatko arviomuistioissa esitetyt toimenpiteet vaikutuksineen oikeansuuntaisia? Olisiko toimenpiteitä syytä täydentää joillakin näkökulmilla jatkovalmistelussa?

Puollamme lakihankkeen tekemää tärkeää aloitetta avoimuuden lisäämiseksi julkisissa hankinnoissa. Julkisuuden ja julkisen tietovarannon avoimuuden merkitystä demokraattiselle yhteiskunnalle sekä yksityisyyden suojan suhdetta julkisuuteen on muistiossa analysoitu riittävästi ja kattavasti. Lausunnon toimenpiteet ovat oikeansuuntaisia, kunhan ne toteutetaan sellaisessa laajuudessa että toimitusten tietojen hankkiminen varmistetaan myös teknisesti. Tärkeää on kiinnittää huomiota siihen prosessiin, miten toimitusten käyttöön voidaan saada tietoja, joita verkkoon ei voida tietosuojasyistä julkaista. Tietojen vaikutuksista ja merkityksestä demokraattiseen yhteiskuntaan liittyen laajemmin työryhmämme liitteessä lausuntoon .pdf-dokumenttina (Liite).

Hankintatietovarannon soveltamisala ja säädösympäristö

Onko hankintatietovarannon perustamisen ja ylläpidon edellyttämät sääntelytarpeet tunnistettu kattavasti?

-

Onko sellaisia hankintayksiköjä tai hankintoja, jotka erityisesti tulisi rajata tulevan hankintatietovarantoa koskevan sääntelyn ulkopuolelle tai toisaalta sisällyttää siihen?

Tietoja pitäisi lisätä mahdollisimman kattavasti. Konkreettinen ja merkittävä lisäys kattavuuteen olisi esimerkiksi Yleisradion tekemien hankintojen lisääminen uuteen tietovaraintoon. Tietojen pitäisi olla esimerkiksi Julkisen sanan neuvoston Journalistiin ohjeita noudattavien medioiden toimittajien haettavissa omilla tunnuksilla suoraan hankintapalveluja listaavasta sivustosta ja rajapinnan kautta.

Sisältävätkö hankintayksiköiden ostolaskutiedot henkilötietoja siinä määrin, että niiden käsittely saattaisi aiheuttaa EU:n yleisessä tietosuojasetuksessa tarkoitetun korkean riskin? Jos kyllä, yksilöi, millaisia henkilötietoja tai erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia henkilötietoja hankintadata voi sisältää.

-

Mille organisaatioille tulisi säätää oikeus saada omien tehtäviensä kannalta välttämättömät tiedot hankintatietovarannosta salassapitosäännösten estämättä?

Tietojen pitäisi olla esimerkiksi Julkisen sanan neuvoston Journalistin ohjeita noudattavien medioiden toimittajien haettavissa omilla tunnuksilla. Näin he voivat hakea tietoja suoraan hankintapalveluja listaavasta sivustosta ja rajapinnan kautta. On olennaista tästä syystä, että Tutkivan journalismin yhdistys otetaan mukaan hankintatietovarantolain jatkovalmisteluun, jotta palveluratkaisu on tietopalvelun käyttäjille selkeä ja samalla journalistisiin käyttötarpeisiin laajasti mahdollista.

Hankintatietovarannon tietosisällöt

Puuttuuko hankintatietovarantoon kerättävien tietojen listauksesta joitakin olennaisia tietosisältöjä?

-

Puuttuuko toimenpiteistä jokin tietosisältöjä ja niiden hyödynnettävyyttä parantava toimenpide?

Henkilötietojen journalistisessa tarkoituksessa tapahtuvaan käsittelyyn on tietosuojasetuksessa poikkeuksia. Näiden poikkeusten sallima henkilötietojen saanti tietopyynnöillä on turvattava, vaikka tietoja ei voitaisi julkistaa verkossa. Journalistien tiedonsaantioikeuksien turvaaminen, myös rakenteisena datana, on välttämätöntä, jotta tietoja voidaan käsitellä ja juttuja tehdä.

GDPR ei salli kaiken julkisuuslain mukaan julkisen tiedon julkistamista verkossa. Siksi on tärkeää kiinnittää huomiota prosesseihin, joilla toimitukselliseen käyttöön voidaan saada myös tietoja, joita ei voida julkaista verkossa. Tämä on huomioitava myös rajapintojen suunnittelussa, jotta journalistisen tai tieteellisen käyttötarkoituksen osoittavalle tiedon käyttäjälle olisi saatavilla tietoja, joita ei voida julkistaa muutoin verkossa tai rajapinnan yli.

Tutkivan journalismin yhdistyksen osallistaminen hankintatietovarantolain jatkovalmisteluun on tärkeää.

Seurataanko hankintayksikkösi hankintasopimusten käyttöä sopimuskauden aikana sopimusjärjestelmän avulla tai muutoin? Onko sopimustietojen keräämiselle esitettävä alustava siirtymäaika riittävä?

-

Näettekö estettä kerätä rakenteisena datana tarjousten vertailuperusteita ja vertailuhintoja/laatupeiteitä koskevia tietoja?

-

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

[Liite Tietovaraintopalveluun lausunto Tutkivan journalismin yhdistys.pdf](#)

Pietiläinen Olli
Tutkivan journalismin yhdistys ry